

Selectiebesluit Archeologie Gemeente Eersel

Projectnaam	Landgoed Heijbroeck
Type onderzoek	Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennd booronderzoek)
Titel rapport	Plangebied Landgoed Heijbroeck te Eersel
Rapport nummer	RAAP-RAPPORT 5975
Versie	28-07-2022
Auteur	[REDACTED]
Datum	24 april 2025
Archis OM-nummer	5274107100
Kadastrale nummers	Gemeente Eersel, ESL00, sectie L, 654, 656, 3
Document nummer	25.08378
Zaaknummer	[</> caseld]
Bevoegde overheid	[REDACTED] Beleidsmedewerker erfgoed Gemeente Eersel Telefoon: [REDACTED]

Inleiding

In opdracht van Parc Valini B.V. heeft RAAP in juli 2022 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennd booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Landgoed Heijbroeck te Eersel in de gemeente Eersel. Het onderzoek vond plaats vanwege de uitbreiding van het Landgoed Heijbroeck met twee woningen, vijvers en 5 ha natuurontwikkeling.

Resultaten van het onderzoek

Het plangebied bevindt zich binnen een laaggelegen vlakte net buiten het beekdal van de Run. Op historische kaarten is te zien dat het gebied pas rond de jaren 50 is ontgonnen. Lange tijd was het een moerasachtig heidegebied.

Er zijn met name A-C profielen aangetroffen in het plangebied. De A horizont is op de meeste plekken zo'n 40 cm dik. Op enkele plekken aan de beekzijde van het plangebied is de A-horizont dikker dan 50 cm, hier is sprake van lage enkeerdgronden. In 38 van de 58 boringen is de C-horizont direct onder de huidige bouwvoor aangetroffen. In een aantal boringen is een (donker)bruine B(-C)-horizont aangetroffen, wat aangeeft dat daar veldpodzolen ontwikkeld zijn. De A-C profielen kunnen van oorsprong zowel gooreerdgronden (A-horizont tot 50 cm) als veldpodzolen waarbij de originele grondopbouw verploegd is geraakt, kunnen zijn. Het grondwater werd op ongeveer 70 cm –mv aangetroffen. Het booronderzoek is in een droge periode in juli uitgevoerd. Dat het grondwater zelf dan vrij hoog staat geeft aan dat het gebied aardig nat is.

Interpretatie.

Voor jager-verzamelaars in het laatpaleolithicum en mesolithicum waren de beekranden een aantrekkelijke plek om te verblijven. Het plangebied is echter deel van een relatief laaggelegen vlakte langs de beek, waardoor de verwachting voor jager-verzamelaars wat lager is. De bodem in het plangebied zal van nature te nat zijn geweest voor de eerste landbouwers om akkerbouw te bedrijven. Ook in latere perioden is het gebied waarschijnlijk niet bewoond geweest vanwege de natte omstandigheden. Op historische kaarten staat het gebied nog lang als heide- en moerasgebied aangeduid. Pas in de jaren 50 is het gebied ontgonnen. Het gebruik als landbouwgrond vanaf deze periode heeft mogelijke archeologische resten mogelijk verstoord. Met name resten uit de steentijd zijn erg gevoelig voor deze verstoring en zullen daardoor niet meet in situ aangetroffen worden. Resten van bewoning of begraving uit overige perioden zijn niet te verwachten vanwege de natte omstandigheden. Er bestaat enkel een zeer kleine kans op het aantreffen van off site resten.

Aanbevelingen uit onderzoek.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek worden geen archeologische resten meer verwacht binnen het plangebied. Daarom wordt voor de voorgenomen bodemingrepen geen vervolgstap AMZ cyclus noodzakelijk geacht. Het advies van RAAP is om het plangebied vrij te geven.

Selectiebesluit

Vanwege de lage ligging van het plangebied en de natte omstandigheden was het plangebied niet geschikt om te wonen en landbouw te bedrijven. Voor jager verzamelaars was het ook niet de meest gunstige locatie om zich te vestigen. Daarnaast is de top van het loopvlak uit die tijd mogelijk verstoord geraakt door ploegen, waardoor eventuele resten uit die periode niet meer in situ aan te treffen zijn. Het advies van RAAP om het plangebied archeologisch vrij te geven wordt daarom overgenomen. Er is wel nog een kleine kans dat (off site) resten worden aangetroffen binnen het plangebied. Het plangebied ligt echter te ver van de beek om resten die daarmee in verband staan aan te treffen. Door de natte omstandigheden is bij het aantreffen van archeologische resten de conservering van organische resten mogelijk wel matig tot goed. Als onverhoopt een archeologische toevalsvondst wordt gedaan dient contact op genomen te worden met de gemeente Eersel conform de erfgoed wet, artikel 5.10.